

חוק הגימלאות לנפגעי ספר, תשי"ז-1956 *

הגדרות

1. בחוק זה —

"ספר" — כל מקום בתחומו של אזור ששר הבטחון קבעו, בין מראש ובין כדיעבד, כאזור ספר במפה המופקדת במוסד לביטוח לאומי (להלן — המוסד) שהוקם על פי סעיף 2 לחוק הביטוח הלאומי, תשי"ד-1953¹ (להלן — חוק הביטוח הלאומי);
"פגיעת ספר" —

(1) פגיעה בפעולות איבה שבוצעו אחרי יום 24 בפברואר 1949 בספר או מעבר לגבול המדינה על ידי כוחות צבאיים או צבאיים למחצה או כוחות בלתי סדירים של מדינה שכנה, או על ידי מסתנן כמשמעותו בחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), תשי"ד-1954²;

(2) פגיעה תוך פעולה כאמור בפסקה (1) או בנסיבות שהיה בהן מקום לחשש סביר כי תבוצע פעולה כאמור, אף אם הפגיעה היא מידי תושב ישראל ובשגגה;

"נפגע-ספר" — מי שמקום מגוריו בספר, או שהוא מועבד או מועסק בספר; או שהוא נמצא בספר לרגל תפקיד שהוא ממלא מטעם רשות ממשלתית, מוסד לאומי או רשות מקומית או על דעתם ונפגע פגיעת ספר, לרבות הוריו של מי שמקום מגוריו בספר ונפגעו פגיעת ספר בבקרים אותו;

"אשתו" — לרבות הידועה בציבור כאשתו והיא גרה עמו.

גימלאות בעיו

2. נפגע-ספר זכאי לריפוי, להחלמה, לשיקום רפואי ולשיקום מקצועי, הכל כאמור בסעיפים 18 ו-19 לחוק הביטוח הלאומי ובתקנות והוראות לפיהם.

דמי פגיעה

3. (א) נפגע-ספר שעקב פגיעתו אינו מסוגל לעבודתו או להתעסקות במשלח ידו ואף לא לעבודה או להתעסקות מתאימה אחרת, זכאי לדמי פגיעה לפי התוספת הרביעית לחוק הביטוח הלאומי והתקנות לפיו כאילו היה עובד מבוטח לפי חלק ב' לחוק האמור וכאילו היתה הפגיעה הספר פגיעה בעבודה.

(ב) בקביעת דמי הפגיעה לנפגע שאינו עובד והוא בן 18 ומעלה ומבוטח לפי חלק א' לחוק הביטוח הלאומי שלא לפי בקשתו בלבד, יראו כשכרו את הסכום ששימש יסוד לחישוב דמי הביטוח שעליו לשלם לפי חוק הביטוח הלאומי בעד שנים עשר החדשים שקדמו לפגיעה או בעד כל תקופה אחרת שתיקבע בתקנות.

קיצבה או מענק פנכה

4. בסתימה תקופת דמי הפגיעה לפי סעיף 3, והנפגע נמצא כתוצאה מפגיעת הספר גכה כמשמעותו בסעיף 21 (ב) לחוק הביטוח הלאומי, זכאי הוא לקיצבה או למענק לפי התוספת החמישית לחוק הביטוח הלאומי והתקנות לפיו כאילו היה עובד ששכר עבודתו הרגיל הוא — 6 לירות ליום או כל סכום אחר שייקבע בתקנות על ידי שר העבודה, באישור ועדת העבודה של הכנסת, בשים לב לתנודות בשכר העבודה; אולם לא יינתנו קיצבה ומענק בעד פרק הזמן שלפני הגיע הנפגע לגיל 14, ואילו לגבי פרק הזמן שבין גיל 14 ובין גיל 18 יראו את הנפגע כעובד ששכר עבודתו — 3 לירות או מחצית הסכום שנקבע בתקנות כאמור.

כדיקות רפואיות, הודעות בקורת-

5. סעיף 24 לחוק הביטוח הלאומי והתקנות לפיו יחולו, בשינויים המחוייבים, על פגיעת ספר.

* נתקבל בכנסת ביום ו' בטבת תשי"ז (10 בדצמבר 1956); הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בה"ח 274, תשט"ו, עמ' 168.
1 ס"ח 137, תשי"ד, עמ' 6.
2 ס"ח 161, תשי"ד, עמ' 160.

6. (א) גרמה פגיעת הספר למותו של הנפגע, זכאים שאיריו לקיצבה או למענק לפי התוספת הששית לחוק הביטוח הלאומי, כאילו היה הנפגע עובד ששכר עבודתו הרגיל הוא — 6. לירות ליום או כל סכום אחר שייקבע בתקנות על ידי שר העבודה, באישור ועדת העבודה של הכנסת, בשים לב לתנודות בשכר העבודה.
- (ב) "שאיירים" לענין סעיף זה — כמשמעותם בסעיף 22 (ב) לחוק הביטוח הלאומי, בשינויים המחוייבים.
7. שר הבטחון ימנה, בהודעה ברשומות, קצינים שבסמכותם לאשר פגיעת ספר (להלן — קצין-מאשר).
8. אישורו של קצין-מאשר כי הפגיעה היא פגיעת ספר הוא תנאי מוקדם לכל תביעה לפי חוק זה.
9. (א) הרואה עצמו נפגע על ידי החלטת קצין-מאשר רשאי לערור עליה בפני ועדת עררים של שלושה שמונתה על ידי שר הבטחון; הודעה על מינוי ועדת עררים ועל מענה תפורסם ברשומות.
- (ב) הערר יוגש בכתב תוך שלושים יום מהיום שבו הגיעה לידיעת העורר ההודעה על החלטת הקצין המאשר, והחלטת ועדת העררים היא סופית.
10. בית הדין לביטוח לאומי המוקם לפי חוק הביטוח הלאומי תהיה לו הסמכות הייחודית לדון ולפסוק בכל תביעה לגימלה לפי חוק זה, בכל תביעה להחזרת גימלה שניחנה בטעות או שלא כדין ובכל תביעה לפי סעיף 15 (א) לחוק זה, והסעיפים 105, 106, 107, 108 ו-111 לחוק הביטוח הלאומי והתקנות לפיהם יחולו בשינויים המחוייבים.
11. בכל תביעה על פי חוק זה נגד הממשלה או על-ידיה, להוציא תביעה נגד המוסד לפי סעיף 15 (א), תהיה הממשלה מיוצגת על ידי המוסד באמצעות מי שהורשה לכך על ידיו.
12. הסעיפים 23, 55, 65 (ב), 66, 67, 68, 69, 71, 93, 94 ו-95 לחוק הביטוח הלאומי והתקנות לפיהם יחולו, בשינויים המחוייבים, על גימלאות לפי חוק זה.
13. נפגע-ספר העובד בשליחות הצבא, כאמור בסעיף 8 (3) לחוק השיפוט הצבאי, תש"ו—1955³, יהיה זכאי לגימלאות לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תש"ט—1949⁴, ולא יהיה זכאי לגימלה לפי חוק זה.
14. מת נפגע-ספר העובד בשליחות הצבא כאמור בסעיף 13 כתוצאה מפגיעת ספר, יהיו בני משפחתו זכאים לגימלאות לפי חוק משפחות החיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תש"י—1950⁵, ולא יהיו זכאים לגימלה לפי חוק זה.
15. (א) הזכאי עקב מאורע אחד לגימלה לפי חוק זה ולפי חוק הביטוח הלאומי, הברירה בידו לבחור באחד מהם, אולם אם הזכאי לגימלה לפי חוק זה ולפי חלק ב' לחוק הביטוח הלאומי בחר בגימלה לפי חוק זה, רשאי אוצר המדינה לתבוע מהמוסד את הסכומים שהמוסד היה מוציא למתן גימלאות במזומנים לולא בחר בגימלה לפי חוק זה.
- (ב) הזכאי לגימלה לפי חוק זה ולפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תש"ט—1949, חוק משפחות החיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תש"י—1950, חוק נכי המלחמה בנאצים, תשי"ד—1954⁶, או חוק המשטרה (נכים ונספים), תשט"ו—1955⁷, הברירה בידו לבחור באחד מהם.

³ ס"ח 189, תשט"ו, עמ' 171.

⁴ ס"ח 25, תש"ט, עמ' 278.

⁵ ס"ח 52, תשי"י, עמ' 162.

⁶ ס"ח 147, תשי"ד, עמ' 76.

⁷ ס"ח 180, תשט"ו, עמ' 74.

16. (א) גימלאות לפי חוק זה יינתנו מאוצר המדינה, כאמצעות המוסד.
(ב) אוצר המדינה יחזיר למוסד, על פי דרישתו, כל הוצאה שהוציא למתן גימלה וכן את החלק היחסי מההוצאות המינהלתיות של המוסד הנובע מביצוע חוק זה, כפי שיוחלט על ידי הממשלה.

הוראות מעבר

17. (א) תביעה לגימלה בקשר לפגיעת ספר מלפני יום פרסומו של חוק זה ברשומות, תוגש תוך שנה מהפרסום ברשומות (להלן – יום הפרסום).

(ב) גימלה לפי חוק זה שאיננה קיצבה, לרבות גימלאות מכוח הסעיפים 13 ו-14, לא תינתן בעד התקופה שקדמה ליום הפרסום.

(ג) היתה מגיעה קיצבה לפי חוק זה בקשר לפגיעת ספר לפני יום הפרסום ושולם לזכאים, בקשר לאותה פגיעה, כסף מאוצר המדינה או מקופת מוסד ציבורי, והסכום ששולם עודף על הקיצבה שהיתה משתלמת, ינוכה מהקיצבאות העודף ששולם כאמור, אלא שבשום חודש לא ינוכה סכום העולה על מחצית הקיצבה.

(ד) היה מגיע מענק לפי חוק זה בקשר לפגיעת ספר לפני יום הפרסום ושולם, בקשר לאותה פגיעה, לזכאים מענק כסף מאוצר המדינה או מקופת מוסד ציבורי, ינוכה מהמענק הסכום ששולם כאמור.

(ה) בפגיעת ספר לפני יום הפרסום, ולגבי פרק הזמן שלפני יום הפרסום, תיקבע דרגת הנכות לפי מצבו של הנפגע בעת קביעתה.

18. לא תינתן גימלה לפי חוק זה, להוציא גימלה לפי הסעיפים 13 ו-14, בקשר לפגיעת ספר שאירעה בתקופה שלגביה הכריז שר הבטחון, לאחר התייעצות בוועדת החוץ והבטחון של הכנסת, על התלייתו של חוק זה; הכרזה לפי סעיף זה יכולה להיות מראש או בדיעבד ותפורסם ברשומות.

התליית החוק

19. שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

ביצוע

20. תחילתו של חוק זה היא ביום כ"ח בטבת תשי"ז (1 בינואר 1957).

תחילה

מרדכי נמיר
שר העבודה

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה